TRAVEL TO THE EUROPEAN UNION AFTER THE APPEARANCE OF THE COVID DIGITAL CERTIFICATE

Ana-Maria COMȘA,
Lecturer PhD., Spiru Haret UNiversity, FSJSE Constanţa

Abstract: Entered into force on 1 July 2021, the Regulation on the EU digital certificate on COVID, has raised many dissatisfaction among the citizens of the Member States of the European Union, especially regarding its applicability within it. It all culminated in challenging it before the General Court of the European Union, with the applicants claiming that it infringed the Charter of Fundamental Human Rights. In this article, we set out to present and analyse what are the characteristics of this type of certificate and whether it really supports the freedom of movement of citizens of the Member States of the Union within it..

Keywords: European Union, digital certificat, travel, QR code, member states.

1. Introducere

Odată cu apariţia şi extinderea virsului SARS-CoV-2 (Covid-19), călătoriile în Uniunea Europeană au fost limitate şi chiar restricţionate. Orice cetăţean al Uniunii are dreptul fundamental de liberă circulaţie şi şedere pe teritoriul statelor membre, sub rezerva limitărilor şi a condiţiilor prevăzute de tratate şi de dispoziţiile adoptate în vederea aplicării acestora. (Doltu, 2020).

Statele membre pot, în conformitate cu dreptul Uniunii, să limiteze dreptul fundamental de liberă circulaţie din motive de sănătate publică. (Andreşan-Grigorescu, Ştefan, 2015).

Orice restricţii privind libera circulaţie a persoanelor pe teritoriul Uniunii care sunt instituite pentru a limita răspândirea SARS-CoV-2 ar trebui să se bazeze pe motive specifice şi limitate de interes public, şi anume protecţia sănătăţii publice, astfel cum se precizează în Recomandarea (UE) 2020/1475. Este necesar ca astfel de măsuri să fie aplicate în conformitate cu principiile generale ale dreptului Uniunii, în special cu principiile proporţionalităţii şi nediscriminării. Prin urmare, domeniul şi perioada de aplicare ale tuturor măsurilor luate ar trebui să fie limitate cu strictețe, în concordanţă cu efortul de a restabili libera circulaţie pe teritoriul Uniunii, iar măsurile respective nu ar trebui să depăşească ceea ce este strict necesar pentru a proteja sănătatea publică. (Floare, 2021)

Potrivit dovezilor ştiinţifice actuale, care continuă să evolueze, se pare că persoanele vaccinate sau care au avut un rezultat negativ recent la un test pentru depistarea COVID-19 şi persoanele care s-au vindecat de COVID-19 în ultimele şase luni prezintă un risc redus de infectare a altor persoane cu SARS-CoV-2. Libera circulaţie a persoanelor care, potrivit unor dovezi ştiinţifice solide, nu reprezintă un risc semnificativ pentru sănătatea publică, de exemplu pentru că sunt imune şi nu pot să transmită SARS-CoV-2, nu ar trebui să fie restricţionată, întrucât astfel de restricţii nu ar

fi necesare pentru realizarea obiectivului de protecţie a sănătăţii publice. În cazul în care situaţia epidemiologică o permite, libera circulaţie a unor astfel de persoane nu ar trebui să fie supusă unor restricţii suplimentare legate de pandemia de COVID-19, cum ar fi testarea în contextul călătoriilor pentru depistarea infecţiei cu SARS-CoV-2 sau carantina ori autoizolarea în contextul călătoriilor, cu excepţia cazului în care, pe baza celor mai recente dovezi ştiinţifice disponibile şi în concordanţă cu principiul precauţiei, astfel de restricţii suplimentare sunt necesare şi proporţionale pentru protecţia sănătăţii publice şi sunt nediscriminatorii. (Ploeşteanu, 2020)

Luate pe termen lung, măsurile pentru limitarea răspândirii SARS-CoV-2 au potenţialul de a provoca perturbări semnificative în exercitarea dreptului de liberă circulaţie şi de a împiedica buna funcţionare a pieţei interne, inclusiv a sectorului turismului (grav afectat de pandemie), deoarece autorităţile naţionale şi serviciile de transport de persoane, cum ar fi companiile aeriene, trenurile, autocarele sau feriboturile, ar putea fi confruntate cu o gamă largă de formate diferite de documente, nu numai în ceea ce priveşte vaccinarea împotriva COVID-19 a titularilor de certificate, ci şi în ceea ce priveşte rezultatele testelor efectuate de aceştia şi în ceea ce priveşte vindecarea. (Floare, 2021)

Pentru cetăţenii Uniunii Europene, o parte importantă a ridicării restricţiilor este reprezentată de exercitarea din nou, fără restricţii, a liberei circulaţii şi a altor drepturi fundamentale în întreaga Uniune. Cetăţenii europeni, indiferent de situaţia creată de apariţia şi răspândirea acestui virus, trebuie să îşi poată exercita drepturile în condiţii de nediscriminare deplină.

De aceea, Uniunea Europeană, prin instituţiile sale, a încercat în permanenţă să găsească soluţii pentru a facilita deplasarea cu uşurinţă a cetăţenilor statelor membre atât în interiorul Uniunii, cât şi în afara ei.

Pentru a respecta măsurile de limitare a răspândirii coronavirusului, călătorilor din Uniunea Europeană li s-a solicitat să furnizeze diverse documente, cum ar fi adeverinţe medicale, rezultate ale testelor sau declaraţii. Lipsa unor formate standardizate a dus la apariţia unor probleme în ceea ce priveşte deplasarea călătorilor în Uniune. De asemenea, s-a raportat faptul că au fost prezentate documente frauduloase sau falsificate.

La data de 1 februarie 2021, Europol a emis o notificare de alertă timpurie referitoare la vânzările ilicite de certificate contrafăcute de testare pentru depistarea COVID-19 care indică un rezultat negativ. (2021, Europol)

Având în vedere disponibilitatea mijloacelor tehnologice, cum ar fi imprimantele de înaltă rezoluţie şi programele informatice de editare grafică, şi uşurinţa cu care acestea pot fi accesate, autorii fraudelor pot să producă certificate privind COVID-19 contrafăcute de înaltă calitate. Au fost raportate cazuri de vânzări ilicite de certificate contrafăcute de testare pentru depistarea COVID-19, care implică mai multe cercuri de falsificare organizate şi indivizi ce profită de împrejurări, care vând online şi offline certificate privind COVID-19 contrafăcute.

Din acest motiv, după mai multe consultării cu reprezentanţii statelor membre, Comisia Europeană a propus în vederea reluării călătoriilor în condiţii de siguranţă,

introducerea unei adeverinţe (care ulterior a luat numele de certificat) pe care a numit-o ”adeverinţa electronică verde”, care să ateste faptul că aparţinătorul a fost vaccinat împotriva virusului COVID-19 (cu schema completă, cu ambele doze), fie s-a testat şi are un rezultat negativ, fie a trecut prin boală şi a fost vindecată complet de COVID-19. Aceasta avea să fie gratuită, securizată şi accesibilă tuturor cetăţenilor fiind disponibilă în format digital sau pe hârtie, în limba emiţătorului şi în limba engleză.

În declaraţia pe care au adoptat-o în urma videoconferinţelor informale din 25 şi 26 februarie 2021, membrii Consiliului European au solicitat continuarea lucrărilor în ceea ce priveşte o abordare comună a adeverinţelor de vaccinare. Orientările au fost adoptate la 27 ianuarie şi actualizate la 12 martie, iar liniile directoare privind cadrul de încredere au fost aprobate la 12 martie 2021. Comisia a adoptat o propunere legislativă de stabilire a unui cadru comun pentru o adeverinţă electronică verde şi a adoptat, de asemenea, o propunere complementară pentru a se asigura că adeverinţa electronică verde li se eliberează şi resortisanţilor ţărilor terţe care îşi au reşedinţa în statele membre sau în statele asociate spaţiului Schengen, precum şi vizitatorilor care au dreptul de a călători în alte state membre. Din motive juridice, au fost necesare propuneri separate pentru a reglementa situaţia cetăţenilor Uniunii şi, respectiv, a celor din afara ei; nu se face nicio diferenţă de tratament între cetăţenii UE şi cetăţenii din afara UE eligibili în ceea ce priveşte obţinerea de adeverinţe.

La data de 17 martie 2021, Comisia Europeană a prezentat o propunere de creare a unui certificat al UE privind COVID pentru a facilita libera circulaţie în condiţii de siguranţă a cetăţenilor în UE în timpul pandemiei, iar la data de 20 mai, colegiuitorii au ajuns la un acord provizoriu. Însă în paralel cu procesul legislativ, Comisia a colaborat îndeaproape cu reprezentanţii statelor membre în cadrul reţelei de e-sănătate, o reţea voluntară care conectează autorităţile naţionale responsabile cu e-sănătatea, în vederea implementării tehnice. Iar la data de 21 aprilie, au fost adoptate specificaţii tehnice, pe baza orientărilor convenite în ianuarie şi actualizate în martie, precum şi a unui cadru de încredere convenit în martie. În plus, a fost elaborat un model de proiectare împreună cu statele membre care să faciliteze recunoaşterea certificatelor UE privind COVID eliberate pe suport de hârtie.

Portalul Uniunii Europene a fost creat de T-Systems şi SAP şi este găzduit de centrul de date al Comisiei din Luxemburg, acesta permiţând verificarea semnăturilor digitale conţinute în codurile QR ale tuturor certificatelor fără prelucrarea datelor cu caracter personal. Cheile de semnătură necesare pentru această verificare sunt stocate pe servere la nivel naţional; prin intermediul portalului, aceste chei putând fi accesate de aplicaţiile sau sistemele naţionale de verificare din întreaga Uniune.

Comisia a dezvoltat, de asemenea, programe informatice şi aplicaţii de referinţă pentru eliberarea, stocarea şi verificarea certificatelor, astfel încât să faciliteze implementarea la nivel naţional; acestea fiind publicate pe site-ul GitHub. Însă, cele mai recente informaţii primite de la statele membre cu privire la măsurile luate şi la restricţiile de călătorie impuse în contextul pandemiei provocate de coronavirus le regăsim şi sunt disponibile pe platforma Re-open EU.

La data 1 iulie 2021 a intrat în vigoare ”Regulamentul referitor la certificatul digital al UE privind COVID”, iar din acel moment statele membre au putut emite şi verifica certificatele digitale privind COVID pentru cetăţenii şi rezidenţii UE, pe tot teritoriul acesteia.

Didier Reynders, comisarul pentru justiţie, a declarant că: „Prin instituirea adeverinţelor electronice verzi, adoptăm o abordare europeană pentru a ne asigura că cetăţenii UE şi membrii de familie ai acestora pot călători în condiţii de siguranţă şi cu un minim de restricţii în această vară. Deţinerea unei adeverinţe electronice verzi nu va constitui o condiţie prealabilă pentru libera circulaţie, iar persoanele care nu deţin o astfel de adeverinţă nu vor face nicidecum obiectul unor discriminări. O abordare comună la nivelul UE ne va ajuta nu numai să restabilim treptat libera circulaţie în interiorul UE şi să evităm fragmentarea, ci va fi şi o şansă de a exercita o influenţă asupra standardelor mondiale şi de a da un exemplu, întemeindu-ne pe valorile noastre europene, cum ar fi protecţia datelor.”

De asemenea, vicepreşedinta pentru valori şi transparenţă, Věra Jourová, a declarant că: „Adeverinţa electronică verde oferă o soluţie la nivelul UE pentru a garanta faptul că cetăţenii UE beneficiază de un instrument digital armonizat menit să sprijine libera circulaţie în UE. Acesta este un mesaj pozitiv, care vine în sprijinul redresării economice. Principalele noastre obiective sunt acelea de a oferi un instrument uşor de utilizat, nediscriminatoriu şi sigur, care să respecte pe deplin protecţia datelor. Şi depunem în continuare eforturi în direcţia convergenţei internaţionale cu alţi parteneri.”

Însă, deşi reprezentanţii Uniunii Europene susţin faptul că acest adeverinţă (certificat) este doar o dovadă şi o soluţie pentru a asigura şi garanta libera circulaţie a cetăţenilor, în şi în afara Uniunii Europene, aceasta nu i-a împiedicat pe unii nemulţumiţi să conteste şi să ceară anularea în totalitate a Regulamentului sau cel puţin a părţii privind testarea şi vaccinarea şi să solicite suspendarea imediată a dispoziţiilor contestate în aşteptarea deciziei de fond. Reclamanţii, care sunt identificaţi drept ”Abenante şi alţii”, au depus plângerea la Tribunalul Uniunii Europene, la data de 30 august 2021 împotriva Consiliului, instituţie care reprezintă statele membre şi a Parlamentului European, care a aprobat Regulamentul de instituire a „Certificatului digital Covid al UE”, intrat în vigoare la data de 1 iulie 2021.

2. Certificatul digital COVID, caracteristici şi aplicabilitate

Pentru a putea înţelege necesitatea aplicării certificatului digital covid, este necesar a preciza şi prezenta, definiţia şi caracteristicile acestuia.

Astfel, potrivit art. 2 pct. 2 al Regulamentului (UE) 2021/953 din 14 iunie 2021 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea şi acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare şi vindecare de COVID-19 (certificatul digital al UE privind COVID) pentru a facilita libera circulaţie pe durata pandemiei de COVID-19, *„certificatul digital al UE privind COVID”* este definit ca fiind, un certificat interoperabil care conţine informaţii referitoare la situaţia titularului, din punctul de vedere al vaccinării, al rezultatului testării sau al vindecării, eliberat în contextul pandemiei de COVID-19.

Cadrul certificatului digital al UE privind COVID permite eliberarea, verificarea şi acceptarea la nivel transfrontalier a oricăruia dintre următoarele certificate: un certificat care confirmă faptul că titularului i-a fost administrat un vaccin împotriva COVID-19 în statul membru care eliberează certificatul (certificat de vaccinare); un certificat care confirmă faptul că titularul a efectuat un test NAAT sau un test antigenic rapid enumerat în lista comună şi actualizată a testelor antigenice rapide pentru depistarea COVID-19 stabilită pe baza Recomandării Consiliului din 21 ianuarie 2021, efectuat de cadre medicale sau de personal de testare calificat în statul membru care a eliberat certificatul, care indică tipul testului, data efectuării şi rezultatul acestuia (certificat de testare); un certificat care confirmă, pe baza rezultatului pozitiv al unui test NAAT efectuat de cadre medicale sau de personal de testare calificat, faptul că titularul s-a vindecat după ce a fost infectat cu SARS-CoV-2 (certificat de vindecare). Comisia publică lista testelor antigenice rapide pentru depistarea COVID-19 stabilită pe baza Recomandării Consiliului din 21 ianuarie 2021, inclusiv eventualele actualizări.

Statele membre sau organismele desemnate care acţionează în numele statelor membre eliberează certificatele menţionate mai sus, în format digital sau pe suport de hârtie sau în ambele formate. Potenţialii titulari au dreptul de a primi certificatele în formatul ales de ei. Certificatele respective sunt uşor de utilizat şi conţin un cod de bare interoperabil (cod QR) care permite verificarea autenticităţii, a valabilităţii şi a integrităţii acestora. Codul de bare respectă specificaţiile tehnice stabilite în temeiul articolului 9 din Regulament. Informaţiile pe care le conţin certificatele se prezintă, de asemenea, în format lizibil pentru om şi sunt furnizate cel puţin în limba oficială sau în limbile oficiale ale statului membru care le eliberează, precum şi în limba engleză.

Se eliberează un certificat separat pentru fiecare vaccinare, rezultat al testării sau vindecare. Certificatele se eliberează gratuit, iar titularul are dreptul de a solicita eliberarea unui nou certificat în cazul în care datele cu caracter personal pe care le conţine certificatul original nu sunt sau nu mai sunt exacte ori actuale, inclusiv în ceea ce priveşte situaţia titularului din punctul de vedere al vaccinării, al rezultatului testării sau al vindecării, sau în cazul în care titularul nu mai dispune de certificatul original. Dacă certificatul este pierdut în mai multe rânduri, se pot percepe taxe corespunzătoare pentru eliberarea unui nou certificat.

Pentru a putea fi valabile, certificatele, trebuie să conţină următorul text: *„Prezentul certificat nu reprezintă un document de călătorie. Dovezile ştiinţifice legate de vaccinarea, testarea şi vindecarea de COVID-19 continuă să evolueze, inclusiv cu privire la noi variante ale virusului care determină îngrijorare. Înainte de a călători, vă rugăm să verificaţi măsurile de sănătate publică şi restricţiile aferente aplicabile la punctul de destinaţie."* Statul membru furnizează titularului informaţii clare, cuprinzătoare şi în timp util cu privire la emiterea şi scopul certificatelor de vaccinare, a certificatelor de testare sau a certificatelor de vindecare.

Ceea ce trebuie însă lămurit, este faptul că, deţinerea certificatelor digitale nu este o condiţie prealabilă pentru exercitarea dreptului de liberă circulaţie, iar eliberarea certificatelor nu duce la discriminare pe baza deţinerii unei anumite categorii de certificat.

De asemenea, eliberarea certificatelor nu afectează valabilitatea oricărei alte dovezi de vaccinare, rezultat al testării sau vindecare eliberate înainte de 1 iulie 2021 sau în alte scopuri, în special în scopuri medicale.

Operatorii de servicii de transport transfrontalier de persoane care, conform dreptului intern, au obligaţia de a pune în aplicare anumite măsuri de sănătate publică pe durata pandemiei de COVID-19 asigură integrarea verificării certificatelor digitale în operaţiunile de exploatare a infrastructurii de transport transfrontalier, precum aeroporturile, porturile, gările feroviare şi staţiile de autobuz, după caz.

Comisia poate adopta acte de punere în aplicare prin care să stabilească echivalenţa cu certificatele privind COVID-19 eliberate în temeiul Regulamentului a certificatelor privind COVID-19 eliberate de o ţară terţă cu care Uniunea şi statele membre au încheiat un acord privind libera circulaţie a persoanelor care permite părţilor contractante să restricţioneze libera circulaţie din motive de sănătate publică într-un mod nediscriminatoriu şi care nu conţine un mecanism de încorporare a actelor juridice ale Uniunii. În cazul în care Comisia adoptă astfel de acte de punere în aplicare, certificatele în cauză sunt acceptate. Însă înainte de adoptarea unor astfel acte de punere în aplicare, Comisia determină dacă o astfel de ţară terţă eliberează certificate echivalente cu cele eliberate în conformitate cu Regulamentul şi dacă a oferit asigurări oficiale că va accepta certificatele eliberate de statele membre, iar în cazul în care este necesar, Comisia solicită Comitetului pentru securitate sanitară instituit, ECDC sau EMA să emită orientări referitoare la dovezile ştiinţifice disponibile privind efectele evenimentelor medicale documentate în certificatele digitale, în special în ceea ce priveşte noi variante ale SARS-CoV-2 care determină îngrijorare (tulpina indiană, tulpina Delta).

Fiecare stat membru eliberează persoanelor cărora le-a fost administrat un vaccin împotriva COVID-19 certificate de vaccinare astfel cum se menţionează la articolul 3 alineatul (1) litera (a) din Regulament, fie în mod automat, fie la cererea persoanelor în cauză. Persoanele respective sunt informate cu privire la dreptul lor de a primi un certificat de vaccinare.

Certificatul de vaccinare conţine următoarele categorii de date cu caracter personal: identitatea titularului; informaţii privind vaccinul împotriva COVID-19 şi numărul de doze administrate titularului şi metadatele certificatului, cum ar fi emitentul certificatului sau un identificator unic al certificatului.

Datele cu caracter personal se includ în certificatul de vaccinare în conformitate cu câmpurile de date specifice prevăzute la punctul 1 din anexă.

Certificatul de vaccinare se eliberează într-un format securizat şi interoperabil, după administrarea fiecărei doze şi indică în mod clar dacă schema de vaccinare este completă sau nu.

În cazul în care acceptă dovada vaccinării pentru a elimina restricţiile privind libera circulaţie instituite, în conformitate cu dreptul Uniunii, pentru a limita răspândirea SARS-CoV-2, statele membre acceptă, de asemenea, în aceleaşi condiţii, certificatele de vaccinare eliberate de alte state membre în conformitate cu prezentul regulament pe baza unui vaccin împotriva COVID-19 căruia i s-a acordat o autorizaţie de

comercializare în temeiul Regulamentului (CE) nr. 726/2004. De asemenea, statele membre pot să accepte în acelaşi scop şi certificatele de vaccinare eliberate de alte state membre în conformitate cu prezentul regulament pe baza unui vaccin împotriva COVID-19 căruia i s-a acordat o autorizaţie de comercializare din partea autorităţii competente a unui stat membru în temeiul Directivei 2001/83/CE, pe baza unui vaccin împotriva COVID-19 a cărui distribuţie a fost autorizată temporar în temeiul articolului 5 alineatul (2) din directiva respectivă sau pe baza unui vaccin împotriva COVID-19 care a încheiat procedura de înscriere pe lista OMS privind utilizările de urgenţă.

În cazul în care acceptă certificatele de vaccinare pe baza unui vaccin împotriva COVID-19, statele membre acceptă, în aceleaşi condiţii, certificatele de vaccinare eliberate de alte state membre în conformitate cu prezentul regulament pe baza aceluiaşi vaccin împotriva COVID-19.

În ceea ce priveşte certificatul digital eliberat pe baza unui certificat de testare, se impun următoarele precizări. Fiecare stat membru eliberează persoanelor care au efectuat un test pentru depistarea infecţiei cu SARS-CoV-2 certificate de testare astfel cum se menţionează la articolul 3 alineatul (1) litera (b) din Regulament, fie în mod automat, fie la cererea persoanelor în cauză. Persoanele respective sunt informate cu privire la dreptul lor de a primi un certificat de testare. Certificatul de testare conţine următoarele categorii de date cu caracter personal: identitatea titularului; informaţii despre testul NAAT sau despre testul antigenic rapid pe care l-a efectuat titularul precum şi metadatele certificatului, cum ar fi emitentul certificatului sau un identificator unic al certificatului.

Datele cu caracter personal se includ în certificatul de testare în conformitate cu câmpurile de date specifice prevăzute la punctul 2 din anexă.

Certificatul de testare se eliberează într-un format securizat şi interoperabil, iar în cazul apariţiei unor noi dovezi ştiinţifice sau pentru a asigura interoperabilitatea cu anumite standarde şi sisteme tehnologice internaţionale, atunci când este necesar din motive imperioase de urgenţă, procedura prevăzută la articolul 13 din Regulament se aplică actelor delegate adoptate în temeiul prezentului articol. În cazul în care solicită dovada efectuării unui test pentru depistarea infecţiei cu SARS-CoV-2 pentru a elimina restricţiile privind libera circulaţie instituite, în conformitate cu dreptul Uniunii şi luând în considerare situaţia specifică a comunităţilor transfrontaliere, pentru a limita răspândirea SARS-CoV-2, statele membre acceptă, de asemenea, în aceleaşi condiţii, certificatele de testare care indică un rezultat negativ eliberate de alte state membre în conformitate cu prezentul regulament.

De asemenea, fiecare stat membru eliberează, la cerere, certificate de vindecare. Acestea se eliberează cel mai devreme la 11 zile de la data la care persoana în cauză a efectuat primul test NAAT care a avut un rezultat pozitiv. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate pentru a modifica numărul de zile după care se eliberează un certificat de vindecare, pe baza orientărilor primite de la Comitetul pentru securitate sanitară sau pe baza dovezilor ştiinţifice examinate de ECDC.

Certificatul de vindecare conţine următoarele categorii de date cu caracter personal: identitatea titularului; informaţii privind o infecţie anterioară cu SARS-CoV-2 a

titularului în urma unui test cu rezultat pozitiv; metadatele certificatului, cum ar fi emitentul certificatului sau un identificator unic al certificatului.

Datele cu caracter personal se includ în certificatul de vindecare în conformitate cu câmpurile de date specifice prevăzute la punctul 3 din anexă.

Certificatul de vindecare se eliberează într-un format securizat și interoperabil. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate pentru a permite eliberarea certificatului de vindecare pe baza unui test antigenic rapid cu rezultat pozitiv, a unui test de anticorpi, inclusiv a unui test serologic pentru depistarea anticorpilor de SARS-CoV-2, sau pe baza oricărei alte metode validate științific. Astfel de acte delegate modifică, de asemenea, punctul 3 din anexă prin adăugarea, modificarea sau eliminarea câmpurilor de date care se încadrează în categoriile de date cu caracter personal. În urma adoptării actelor delegate, Comisia publică lista testelor de anticorpi pe baza cărora poate fi eliberat un certificat de vindecare, care urmează a fi stabilită de Comitetul pentru securitate sanitară, incluzând orice actualizări. Comisia evaluează, pe baza dovezilor științifice disponibile, oportunitatea și fezabilitatea adoptării actelor delegate. Înainte de a transmite raportul respectiv, Comisia solicită orientări cu privire la dovezile științifice disponibile și la nivelul de standardizare în ceea ce privește posibila eliberare a certificatelor de vindecare pe baza testelor de anticorpi, inclusiv a testelor serologice pentru depistarea anticorpilor de SARS-CoV-2, ținând seama, de asemenea, de disponibilitatea și accesibilitatea unor astfel de teste. În cazul în care acceptă dovada vindecării după infecția cu SARS-CoV-2 pentru a elimina restricțiile privind libera circulație instituite, în conformitate cu dreptul Uniunii, pentru a limita răspândirea SARS-CoV-2, statele membre acceptă, în aceleași condiții, certificatele de vindecare eliberate de alte state membre.

Pentru a se asigura interoperabilitatea și accesul egal la certificatele care alcătuiesc certificatul digital al UE privind COVID, inclusiv pentru persoanele vulnerabile, cum ar fi persoanele cu dizabilități și persoanele cu acces limitat la tehnologiile digitale, statele membre eliberează astfel de certificate în format digital sau pe suport de hârtie sau în ambele formate. Titularii potențiali au dreptul de a primi certificatele în formatul ales de ei.

3. Concluzii

Fără a aduce atingere competenței statelor membre de a impune restricții din motive de sănătate publică, în cazul în care statele membre acceptă unul din cele trei tipuri: certificate de vaccinare, certificate de testare care indică un rezultat negativ sau certificate de vindecare, acestea nu mai pot impune restricții suplimentare privind libera circulație, cum ar fi teste suplimentare în contextul călătoriilor pentru depistarea infecției cu SARS-CoV-2 sau carantina ori autoizolarea în contextul călătoriilor, cu excepția cazului în care acestea sunt necesare și proporționale pentru protecția sănătății publice ca răspuns la pandemia de COVID-19, luând în considerare, de asemenea, dovezile științifice disponibile, inclusiv datele epidemiologice publicate de ECDC pe baza Recomandării (UE) 2020/1475.

În cazul în care, în conformitate cu dreptul Uniunii, un stat membru solicită titularilor certificatelor digitale, ca, după intrarea pe teritoriul său, să stea în carantină ori autoizolare sau să efectueze un test pentru depistarea infecţiei cu SARS-CoV-2, sau dacă impune alte restricţii titularilor unor astfel de certificate deoarece, de exemplu, situaţia epidemiologică dintr-un stat membru sau dintr-o regiune a unui stat membru se agravează rapid, în special ca urmare a unei variante a SARS-CoV-2 care determină îngrijorare sau interes, acesta informează Comisia şi celelalte state membre în consecinţă, dacă este posibil cu 48 de ore înainte de introducerea unor astfel de noi restricţii. În acest scop, statul membru trebuie să furnizeaze următoarele informaţii: motivele unor astfel de restricţii; domeniul de aplicare al unor astfel de restricţii, precizând titularii căror certificate intră sub incidenţa unor astfel de restricţii sau sunt exceptaţi de la acestea precum şi data de la care se aplică astfel de restricţii şi durata acestora.

Tocmai pentru a fi evitate restricţii pe termen îndelungat s-a urmărit introducerea unei abordări comune pentru eliberarea, verificarea şi acceptarea certificatelor interoperabile privind COVID-19, bazeazându-se pe încredere reciprocă. Utilizarea certificatelor privind COVID-19 contrafăcute reprezintă un risc semnificativ pentru sănătatea publică şi pentru cetăţenii Uniunii. Autorităţile dintr-un stat membru au nevoie de certitudinea că informaţiile pe care le conţine un certificat eliberat într-un alt stat membru sunt fiabile, că certificatul nu a fost falsificat, că certificatul se referă la persoana care îl prezintă şi că orice persoană care verifică certificatul are acces doar la volumul minim de informaţii necesare.

Regulamentul (CE) nr. 726/2004 stabileşte proceduri armonizate, care vizează toate statele membre, pentru autorizarea şi supravegherea la nivelul Uniunii a medicamentelor, ceea ce asigură introducerea pe piaţă şi administrarea în Uniune numai a medicamentelor de înaltă calitate. Drept rezultat, autorizaţiile de comercializare acordate de Uniune în temeiul regulamentului respectiv, inclusiv evaluarea aferentă a medicamentului în cauză în ceea ce priveşte calitatea, siguranţa şi eficacitatea, sunt valabile în toate statele membre. În plus, procedurile de monitorizare a eficacităţii şi de supraveghere a medicamentelor autorizate în temeiul regulamentului respectiv se realizează la nivel central pentru toate statele membre. Evaluarea şi aprobarea vaccinurilor prin intermediul procedurii centralizate se bazează pe standarde comune şi se efectuează în mod consecvent în numele tuturor statelor membre. Participarea statelor membre la analiza şi aprobarea evaluării este asigurată prin intermediul diverselor comitete şi grupuri. Evaluarea beneficiază şi de cunoştinţele de specialitate ale reţelei europene de reglementare a medicamentelor. Autorizarea prin intermediul procedurii centralizate asigură încrederea în faptul că toate statele membre se pot baza pe datele privind eficacitatea şi siguranţa, precum şi pe consecvenţa calităţii loturilor utilizate pentru vaccinare. Prin urmare, obligaţia de a accepta, în aceleaşi condiţii, certificatele de vaccinare eliberate de alte state membre ar trebui să vizeze vaccinurile împotriva COVID-19 cărora li s-a acordat o autorizaţie de comercializare în temeiul Regulamentului (CE) nr. 726/2004. Pentru a sprijini activităţile OMS şi a viza o mai bună interoperabilitate la nivel mondial, statele membre sunt încurajate, în special, să accepte

certificatele de vaccinare eliberate pe baza altor vaccinuri împotriva COVID-19, care au încheiat procedura de înscriere pe lista OMS privind utilizările de urgenţă.

Procedurile armonizate din Regulamentul (CE) nr. 726/2004 nu ar trebui să împiedice statele membre să decidă să accepte certificatele de vaccinare eliberate pe baza altor vaccinuri împotriva COVID-19 cărora li s-a acordat o autorizaţie de comercializare din partea autorităţii competente a unui stat membru în temeiul Directivei 2001/83/CE, a vaccinurilor a căror distribuţie a fost autorizată temporar în temeiul articolului 5 alineatul (2) din directiva respectivă şi a vaccinurilor care au încheiat procedura de înscriere pe lista OMS privind utilizările de urgenţă. În cazul în care unui astfel de vaccin împotriva COVID-19 i se acordă ulterior o autorizaţie de comercializare în temeiul Regulamentului (CE) nr. 726/2004, obligaţia de a accepta certificatele de vaccinare în aceleaşi condiţii s-ar aplica şi certificatelor de vaccinare eliberate de un stat membru pe baza respectivului vaccin împotriva COVID-19, indiferent dacă certificatele de vaccinare au fost eliberate înainte sau după autorizare prin procedura centralizată.

Este necesar să se prevină discriminarea directă sau indirectă împotriva persoanelor care nu sunt vaccinate, de exemplu din motive medicale sau deoarece acestea nu fac parte din grupul-ţintă pentru care vaccinul împotriva COVID-19 este administrat sau autorizat în prezent, cum ar fi copiii, sau deoarece nu au avut încă posibilitatea să fie vaccinate sau au ales să nu se vaccineze. Prin urmare, deţinerea unui certificat de vaccinare sau deţinerea unui certificat de vaccinare care indică un vaccin împotriva COVID-19 nu ar trebui să fie o condiţie prealabilă şi obligatorie pentru exercitarea dreptului de liberă circulaţie sau de utilizare a serviciilor de transport transfrontalier de persoane, cum ar fi companiile aeriene, trenurile, autocarele, feriboturile sau orice alt mijloc de transport.

Multe state membre le-au solicitat persoanelor care călătoresc către teritoriul lor să efectueze, înainte sau după sosire, un test pentru depistarea infecţiei cu SARS-CoV-2. La începutul pandemiei de COVID-19, statele membre s-au bazat de obicei pe testul de reacţie polimerazică în lanţ-revers transcriptază (RT-PCR), care este un test de amplificare a acidului nucleic (NAAT) pentru diagnosticarea COVID-19, pe care OMS şi ECDC îl consideră a fi cea mai fiabilă metodologie de testare a cazurilor şi a contactelor. Pe parcursul pandemiei, pe piaţa Uniunii a devenit disponibilă o nouă generaţie de teste mai rapide şi mai ieftine, aşa-numitele teste antigenice rapide, care detectează prezenţa unor proteine virale (antigeni) pentru a depista o infecţie cu SARS-CoV-2 aflată în evoluţie. Recomandarea (UE) 2020/1743 a Comisiei stabileşte orientări pentru statele membre cu privire la folosirea unor astfel de teste antigenice rapide.

În pofida acestor eforturi comune, cetăţenii Uniunii şi membrii familiilor acestora care îşi exercită dreptul de liberă circulaţie se confruntă în continuare cu probleme atunci când încearcă să folosească într-un stat membru rezultatul unui test obţinut într-un alt stat membru. Problemele respective sunt adesea legate de limba în care este prezentat rezultatul testului sau de lipsa de încredere în autenticitatea documentului prezentat. În acest context, trebuie luat în considerare şi costul testelor. Astfel de

probleme sunt mai grave pentru persoanele care nu pot încă să fie vaccinate, în special copiii, şi pentru care rezultatele testelor pot reprezenta singura posibilitate de a călători în cazul în care sunt aplicabile restricţii.

Tocmai de aceea, ca şi o concluzie, putem afirma că certificatul digital, deşi departe de a fi unul perfect, vine în sprijinul cetăţenilor Uniunii Europene şi permite astfel deplasarea cu mai multă uşurinţă a acestora pe teritoriul Uniunii.

Bibliografie:

1. Beatrice Andreşan-Grigorescu, Tudorel Ştefan, 2015, "Tratatele Uniunii Europene", Editura Hamangiu.
2. Decizia nr. 1082/2013/UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind ameninţările transfrontaliere grave pentru sănătate şi de abrogare a Deciziei nr. 2119/98/CE (JO L 293, 5.11.2013, p. 1).
3. Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulaţie şi şedere pe teritoriul statelor membre pentru cetăţenii Uniunii şi membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 şi de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE şi 93/96/CEE (JO L 158, 30.4.2004, p. 77).
4. Doltu Mihai, 2020, "Chestiuni referitoare la restrângerea dreptului la libera circulaţie în uniunea europeană în timpul pandemiei de covid-19", Conferinţa "Promovarea valorilor social-economice în contextul integrării europene" Chişinău, Moldova, p. 105-112
5. European Commission, official website (europa.eu)
6. EUR-Lex - 32021R0953 - EN - EUR-Lex (europa.eu)
7. Marius Floare, 2021,"Aspecte juridice privind sănătatea publică în contextul marilor epidemii", SUBB Jurisprudentia 286 (2020) in Legal Issues regarding Public Health in the Context of the Great Epidemics Studii 2020 Studia Universitatis Babes-Bolyai Jurisprudentia 2020 (heinonline.org)
8. Home - Consilium (europa.eu)
9. Home | Europol (europa.eu)
10. Pandemia de COVID-19 provocată de coronavirus şi răspunsul UE - Consilium (europa.eu)
11. Parlamentul European | Uniunea Europeană (europa.eu)
12. Ploeşteanu Nicolae, 2020," Freedom of expression and protection of medical data during the state of emergency imposed by the 2020 COVID-19 outbreak", Editura Universul Juridic, p. 15-23
13. Recomandarea (UE) 2020/1475 a Consiliului din 13 octombrie 2020 privind o abordare coordonată a restricţionării liberei circulaţii ca răspuns la pandemia de COVID-19 (JO L 337, 14.10.2020, p. 3)
14. Recomandarea (UE) 2020/1743 a Comisiei din 18 noiembrie 2020 privind utilizarea testelor antigenice rapide în diagnosticarea infecţiei cu SARS-CoV-2 (JO L 392, 23.11.2020, p. 63).
15. Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2021 privind un cadru comun pentru utilizarea şi validarea testelor antigenice rapide şi pentru recunoaşterea reciprocă a rezultatelor testelor pentru COVID-19 în UE (JO C 24, 22.1.2021, p. 1).
16. Re-open EU (europa.eu)
17. Sănătate publică | Comisia Europeană (europa.eu)
18. Regulamentul (UE) 2021/953 al Parlamentului European şi al Consiliului din 14 iunie 2021 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea şi acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare şi vindecare de COVID-19 (certificatul digital al UE privind COVID) pentru a facilita libera circulaţie pe durata pandemiei de COVID-19, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211/1 din 15.06.2021

19. Regulamentul (UE) 2021/954 al Parlamentului European şi al Consiliului din 14 iunie 2021 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea şi acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare şi vindecare de COVID-19 (certificatul digital al UE privind COVID) referitor la resortisanţii ţărilor terţe aflaţi în situaţie de şedere legală sau care au reşedinţă legală pe teritoriul statelor membre, pe durata pandemiei de COVID-19 (a se vedea pagina 24 din prezentul Jurnal Oficial).
20. Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European şi al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul frontierelor Schengen) (JO L 77, 23.3.2016, p. 1).
21. Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European şi al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică şi serviciile de încredere pentru tranzacţiile electronice pe piaţa internă şi de abrogare a Directivei 1999/93/CE (JO L 257, 28.8.2014, p. 73).
22. Regulamentul (CE) nr. 726/2004 al Parlamentului European şi al Consiliului din 31 martie 2004 de stabilire a procedurilor la nivelul Uniunii privind autorizarea şi supravegherea medicamentelor de uz uman şi veterinar şi de instituire a unei Agenţii Europene pentru Medicamente (JO L 136, 30.4.2004, p. 1).
23. Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European şi al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor şi principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competenţelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).
24. Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European şi al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecţia persoanelor fizice în ceea ce priveşte prelucrarea datelor cu caracter personal şi privind libera circulaţie a acestor date şi de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecţia datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1).
25. Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European şi al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecţia persoanelor fizice în ceea ce priveşte prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituţiile, organele, oficiile şi agenţiile Uniunii şi privind libera circulaţie a acestor date şi de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 45/2001 şi a Deciziei nr. 1247/2002/CE (JO L 295, 21.11.2018, p. 39).